

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף ק"ג ע"א

פרשת וירא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ק"ב ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

הוה) אֵלָא בְּכָל הַנִּי מְלָאכָא דְּבְרִית הָוָה וְכֹלָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָמֵר. וּבְגִין כֹּךְ
כְּתִיב וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ וְגו'. וְהִנֵּה בֶן וְגו'.

תרגום לעברית

ובא ויראה, בכל מקום שכתוב ויאמר סתם או ויקרא סתם, הוא מלאך הברית ולא
אחר. ויאמר - שכתוב (שמות טו) ויאמר אם שמע תשמע וגו'. ויאמר, ולא אמר מיהו.
ויקרא - שכתוב (ויקרא א) ויקרא אל משה, ולא אמר מי היה. אמר - שכתוב (שמות
כד) ואל משה אמר וגו', ולא אמר מי היה. [אף כך שכתוב שוב אשוב, ויאמר סתם,
ולא אמר מי היה], אלא בכל אלה מלאך של הברית היה, והכל נאמר בקב"ה. ולכן
כתוב ויאמר שוב אשוב אליך וגו', והנה בן וגו'.

טקסט הזוהר

והנה בן לשרה אשתה. מאי טעמא לא כתיב והנה בן לה, אלא בגין דלא יחשב דהא מן
הגר איהו כדבדקמיתא. רבי שמעון פתח ואמר, (מלאכי א) בן יכיד אב ועבד אדוניו.
בן יכיד אב דא יצחק לאברהם. אימתי כביד ליה, בשעתא דעקד ליה על גבי מדבחא
ובעא למקרב ליה קרבנא, ויצחק בר תלתין ושבע שנין הוה, ואברהם הוה סבא, דאילו

הָיָה בְּעֵיט (ס' א ביה) בְּרַגְלָא חַד לֹא יָכִיל לְמִיקָם קַמִּיה, (כל שכן למעבד ליה), וְאִיהוּ
אוֹקִיר לִיה לְאַבּוּי וְעֵקֶד לִיה כְּחַד אִימָרָא בְּגִין לְמַעְבַּד רְעוּתִיה דְּאַבּוּי. (קמו ב) וְעֵקֶד
אַדּוּנָיו דָּא אֲלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם. כַּד שָׁדַר לִיה לְחֶרֶז, וְעֵבֶד כָּל רְעוּתִיה דְּאַבְרָהָם, וְאוֹקִיר
לִיה כְּמָה דְּכַתִּיב, (בראשית כד) וַיִּי בֶרֶךְ אֶת אֲדוֹנֵי וְגו'. וְכַתִּיב (בראשית כד) וַיֹּאמֶר
עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, בְּגִין לְאוֹקִיר לִיה לְאַבְרָהָם. דְּהָא בֵּר נָשׁ דְּהוּה מִיִּיתִי כְּסָף וְזָהָב
וְאַבְנֵי יָקָר וּגְמָלִין וְאִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת שְׁפִיר בְּחִיזוּ לֹא אָמַר דְּאִיהוּ רַחֲמִימָא דְּאַבְרָהָם אוּ
קָרִיבָא דִּילִיה. אֲלֹא אָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, בְּגִין לְסַלְקָא בְּשִׁבְחָא דְּאַבְרָהָם וּלְאוֹקִיר
לִיה בְּעֵינֵיהּ.

תרגום לעברית

וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתָּהּ. מָה הַטַּעַם לֹא כָתוּב וְהִנֵּה בֶן לָהּ? אֲלֹא כִּדִּי שְׁלֹא יִחְשַׁב שֶׁהוּא
מִהָגֵר כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (מלאכי א) בֶּן יִכְבֵּד אָב וְעֵבֶד אֲדוֹנָיו. בֶּן
יִכְבֵּד אָב - זֶה יִצְחָק אֶת אַבְרָהָם. מִתִּי כִּבֵּד אוֹתוֹ? בְּשַׁעָה שֶׁעֵקֶד אוֹתוֹ עַל גִּבִּי הַמִּזְבֵּחַ
וְרָצָה לְהִקְרִיבוֹ לְקֶרְבֶּן. וַיִּצְחָק בֶּן שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים הָיָה, וְאַבְרָהָם הָיָה זָקֵן, שְׁאֵלוֹ
הָיָה בּוֹעֵט [בּוֹ] בְּרַגְלֵי אַחַת לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲמֹד לְפָנָיו, וְהוּא כִּבֵּד אוֹתוֹ אֶת אָבִיו, וְעֵקֶד
אוֹתוֹ כְּמוֹ תִּישׁ כִּדִּי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיו. וְעֵבֶד אֲדוּנָיו - זֶה אֲלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם, כְּשֶׁשָּׁלַח
אוֹתוֹ לְחֶרֶז וְעָשָׂה כָּל רְצוֹנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְכִבֵּדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית כד) וַה' בֶּרֶךְ אֶת
אֲדָנִי וְגו', וְכָתוּב (שם) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, כִּדִּי לְכַבֵּד אֶת אַבְרָהָם. שְׁהָרִי בֶּן אָדָם
שֶׁהָיָה מְבִיא כְּסָף וְזָהָב וְאַבְנֵי יָקָרוֹת וּגְמָלִים, וְהוּא כְּרֹאזִי, נָאֶה לְמִרְאָה, לֹא אָמַר
שֶׁהוּא אוֹהֵב אַבְרָהָם אוּ קְרוֹב שְׁלוֹ, אֲלֹא אָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, כִּדִּי לְהַעֲלוֹת אֶת שִׁבְחַ
אַבְרָהָם וּלְכַבְּדוֹ בְּעֵינֵיהֶם.

ועל דא בן יכבד אב ועבד אדוניו. ואתון ישראל בני. קלנא בעיניכו לומר דאנא אבוכון או דאתון עבדין לי. ואם אב אני איה כבודי וגו'. בגין כך והנה בן, דא הוא בן ודאי, ולא ישמעאל. דא הוא בן דאוקיר לאבוי כדקא חזי.

תרגום לעברית

ועל כן בן יכבד אב ועבד אדוניו. ואתם ישראל בני, קלון בעיניכם לומר שאני אביכם או שאתם עבדים שלי? ואם אב אני איה כבודי וגו'. משום כך והנה בן. זהו בן ודאי, ולא ישמעאל. זהו בן שפכד את אביו כראוי.

טקסט הזוהר

והנה בן לשרה אשתה. בן לשרה, דבגיניה מיתת, דבגיניה כאיבת נפשה עד דנפקת מינה. והנה בן לשרה. לאסתלקא בגיניה בשעתא דקודשא בריה הוא יתיב בדינא על עלמא. דכדין ויז פקד את שרה וגו' דהא מדכרי לשרה בגיניה דיצחק ועל דא איהו בן לשרה (אנהו מלאכי אמרו). והנה בן לשרה. (דין) דהא נוקבא נטלא (ליה) לברא מן דכורא:

תרגום לעברית

והנה בן לשרה אשתה. בן לשרה - שפגללו מתה, שפגללו כאכה נפשה עד שיצאה ממנה. והנה בן לשרה - להתעלות בגללו בשעה שהקדוש ברוך הוא יושב בדין על העולם. שאז זה פקד את שרה וגו', שהרי מזכירים את שרה משום יצחק, ועל זה הוא בן לשרה [זה אמרו המלאכים]. והנה בן לשרה. [זה] שהרי הנקבה לוקחת [את] הבן מהזכר.

וְשָׂרָה שׁוֹמֶעֶת פֶּתַח הָאֵהֶל וְהוּא אַחֲרָיו. מַאי וְהוּא אַחֲרָיו, וְהִיא אַחֲרָיו מִכַּעֲי לִיה. אֶלָּא רָזָא אִיהוּ, וְשָׂרָה שׁוֹמֶעֶת מַה דְּהוּה אָמַר (פֶּתַח הָאֵהֶל דָּא קוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא. וְהוּא אַחֲרָיו מֵאֵן דְּהוּה אִמַּר) פֶּתַח הָאֵהֶל דָּא דִּרְגָא תַתָּא. פֶּתַח דְּמִתְמַנּוּתָא. וְהוּא אַחֲרָיו (דָּא) דְּאוּדִי לִיה דִּרְגָא עֲלָא (נ"א פֶתַח הָאֵהֶל וְהוּא אַחֲרָיו דָּא קוּדְשָׁא בְהָךְ הוּא. פֶתַח הָאֵהֶל דָּא דִּרְגָא תַתָּא, וְהוּא אַחֲרָיו דָּא דִּרְגָא עֲלָא). מִן יוֹמָא דְהוּת שָׂרָה בְּעֲלָמָא לָא שְׁמַעַת מְלָה דְקוּדְשָׁא בְרִיהּ הוּא בְּרֵהּ הוּא שְׁעָתָא.

תרגום לעברית

וְשָׂרָה שְׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהֶל וְהוּא אַחֲרָיו. מַה זֶה וְהוּא אַחֲרָיו? וְהִיא אַחֲרָיו צְרִיךְ לוֹ! אֶלָּא סוּד הוּא, וְשָׂרָה שְׁמַעַת מַה שְׁהִיה אֹמֵר [פֶתַח הָאֵהֶל, זֶה הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא, וְהוּא אַחֲרָיו מִי שְׁהִיה אֹמֵר] פֶּתַח הָאֵהֶל, זֶה הַדִּרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה, פֶּתַח הָאֵמוּנָה. וְהוּא אַחֲרָיו - [זֶה] שְׁהוּדָה לוֹ הַדִּרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה [נ"א: פֶתַח הָאֵהֶל וְהוּא אַחֲרָיו זֶה הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא, פֶתַח הָאֵהֶל זֶה הַדִּרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְהוּא אַחֲרָיו זֶה הַדִּרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה]. מִיּוֹם שְׁהִיתָה שָׂרָה בְּעוֹלָם לָא שְׁמַעַת דְּבַר הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא פֶרַט לְאוֹתָהּ שְׁעָה.

טקסט הזוהר

דְּבַר אַחֲרֵי דְהוּת יִתְבָּא שָׂרָה פֶתַח הָאֵהֶל בְּגִין לְמִשְׁמַע מְלִין. וְהִיא שְׁמַעַת הָאִי מְלָה דְאַתְבָּשָׁר בָּה אַבְרָהָם. (ד"א) וְהוּא אַחֲרָיו. אַבְרָהָם דְּהוּה יְתִיב אַחֲרָיו דְשְׁכִינְתָּא: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בְּיָמִים. מַאי בָּאִים בְּיָמִים. שְׁעוּרִין דִּיּוֹמִין דְאַתְחַזִּי כְּדִין לְהוּ, חַד מָאָה וְחַד תְּשָׁעִים, עָאֵלוּ בְיוֹמִין שְׁעוּרָא דִּיּוֹמִין כְּדָקָא יָאוּת. בָּאִים בְּיָמִים. כְּמָא דְאַתְ אָמַר כִּי בָא הַיּוֹם דְאַעֲרַב יוֹמָא לְמִיעֵל. חֲדַל לְהִיּוֹת לְשָׂרָה אֶרַח כְּנָשִׁים. וְהִיא שְׁעָתָא חֲמַת גְּרָמָה בְּעִדּוּנָא אַחֲרָא. וּבְגִין כֵּךְ אַמְרָה וְאוּדוּנִי זְקֵן דְהָא אִיהוּ לָא כְּדָאִי לְאוּלְדָא בְּגִין דְאִיהוּ סָבָא.

דָּבָר אַחֵר - שְׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת שָׂרָה פֶּתַח הָאֵהָל כְּדִי לִשְׁמַע הַדְּבָרִים, וְהִיא שָׁמְעָה הַדְּבָר
הַזֶּה שֶׁהִתְבַּשֵּׁר בּוֹ אַבְרָהָם. [דבר אחר] והוא אֲחֵרִיו - אַבְרָהָם שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב מֵאַחֲרָיו
הַשְׂכִּינָה. וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זִקְנִים בָּאִים בְּיָמִים. מַה זֶּה בָּאִים בְּיָמִים? הַשְּׁעוּרִים שֶׁל הַיָּמִים
שָׂאוּ נִרְאוּ לָהֶם, הָאֶחָד מֵאָה וְהָאֶחָד תִּשְׁעִים, נִכְנָסוּ בְיָמֵי הַשְּׁעוּר שֶׁל הַיָּמִים כְּרָאוּ.
בָּאִים בְּיָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בָּא הַיּוֹם, שֶׁהָעָרִיב הַיּוֹם לְהַכְנִס. חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֶרֶץ
כְּנָשִׁים. וְאוֹתָהּ שָׁעָה רָאָתָה עֲצָמָה בְּעֵדוֹן אַחֵר, וְלִכְּנָן אָמְרָה וְאֵלֶיךָ זָקוֹן, שֶׁהָיָה הוּא לֹא
כְּדָאִי לְהוֹלִיד כִּי הוּא זָקוֹן.

טקסט הזהור

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח (משלי לא) נוֹדַע בַּשְּׁעָרִים בַּעֲלָה בְּשִׁבְתּוֹ עִם זָקְנֵי אֶרֶץ. תָּא חַזִּי, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּלַּק בִּיקְרִיָּה דְּאִיהוּ גְּנִיז וְסִתִּים בְּעִילוּיָא סְגִיָּא. לָאוּ אִיתִי בְּעִלְמָא וְלֹא
הָוָה מִן יוֹמָא דְּאִתְבְּרִי עֲלִמָא דִּיכִיל לְקִיָּמָא עַל חֲכָמְתָּא דִּילִיָּה וְלֹא יָכִיל לְקִיָּמָא בִּיהּ.

תרגום לעברית

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, (משלי לא) נוֹדַע בַּשְּׁעָרִים בַּעֲלָה בְּשִׁבְתּוֹ עִם זָקְנֵי אֶרֶץ. בָּא רָאָה,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלָּה בְּכְבוֹדוֹ שֶׁהוּא גְּנוּז וְנִסְתָּר בְּעִלּוּי רַב. לֹא הָיָה בְּעוֹלָם וְלֹא
הָיָה מִהַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁיָּכוֹל לַעֲמֹד עַל חֲכָמְתּוֹ וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד בּוֹ.

טקסט הזהור

בְּגִין דְּאִיהוּ גְּנִיז וְסִתִּים וְאֶסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא, וְכָלְהוּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי לֹא יָכִילִין
לְאִתְדַבְּקָא, עַד דְּכָלְהוּ אָמְרִין (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. תַּתָּאִי אָמְרִי דְּאִיהוּ
לְעִילָא דְּכַתִּיב, (תהלים קיג) עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. עֲלָאִי אָמְרִי דְּאִיהוּ לְתַתָּא דְּכַתִּיב,
(תהלים נז) עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָהּ. עַד דְּכָלְהוּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי אָמְרִי בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.
בְּגִין דְּלֹא אִתְיַדַּע וְלֹא הָוָה מֵאֵן דִּיכִיל לְקִיָּמָא בִּיהּ, וְאַתְּ אָמַרְתָּ נוֹדַע בַּשְּׁעָרִים בַּעֲלָה.

משום כי הוא גנוז ונסתר והתעלה למעלה למעלה, וכל העליונים והתחתונים לא יכולים להתדבק עד שכלם אומרים (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקומו. התחתונים אומרים שהוא למעלה, שכתוב (תהלים קיג) על השמים כבודו. העליונים אומרים שהוא למטה, שכתוב (שם נז) על כל הארץ כבודו. עד שכלם, עליונים ותחתונים, אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, כי לא נודע ולא היה מי שיכול לעמד עמו, ואתה אומר נודע בשערים בעלה?

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרשיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.